קבג א מיי׳ פ״ט מהל׳

סי׳ רנא סעיף ב ועיין במ״מ וכב"י:

קבד ב מיי פי״ד מהל׳

מנוה ונוה הנכה ה סמג עשין לד טוש"ע ח"מ ס" פב סעיף א: קבה ג מיי פ"ג מהלי עדות הלכה ו סמג

עשין קט טוש"ע ח"מ סי" מו סעיף לו: קבו ד ה מיי פכ"ע מהלי מכירה הלכה טו סמג

עשין פב טוש"ע ח"מ סי

רלה סעיף יג נוש"ע י"ד סוף

מי שמנו:

וכיה ומחנה הל' כב

מלום ולום פלכם פ

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

לקיימו והא איפליגו בה חדא זימנא ידתניא

אין נאמנין לפוסלו דברי רבי מאיר וחכמים

אומרים נאמנין צריכא דאי איתמר ההיא

בההיא קאמרי רבנן משום דאלימי עדים

ומרעי שמרא אבל הכא הוא דלאו כל כמיניה

אימא לא ואי איתמר בהא בהא קאמר ר'

מאיר אבל בהך אימא מודה להו לרבגן

צריכא וכן אמר רבה ראיה בעדים א"ל אביי

מאי מעמא אי נימא מדכולהו כתיב בהו כד

הוה מהלך על רגלוהי בשוקא ובהא לא כתיב בה שמע מינה שכיב מרע הוי

אדרבה מדכולהו כתיב בהו כד קציר ורמי

בערסיה והא לא כתיב בה שמע מינה בריא

הוי איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי

שאוקי ממונא בחזקת מריה ובפלוגתא דרבי

יוחנן אמר ראיה בעדים ור' שמעון בן לקיש

אמר ראיה בקיום השמר איתיביה רבי יוחנן

לרבי שמעון בן לקיש סימעשה בבני ברק

באחד שמכר בנכסי אביו ומת 🕫 ובאו בני

משפחה וערערו לומר קמן היה בשעת

מיתה ובאו ושאלו את רבי עקיבא מהו

לבודקו אמר להם דאי אתם רשאים לנוולו

ועוד סימנין עשויין להשתנות לאחר מיתה

בשמר שכתבו צריך

 ל) ב"מ דף ז. עב: לקמן קע.
 [כתובות יט. שבת עח:],
 כ) כתובות דף יח:, (ג) [קדושין
 מה: וש"כן, ד) [כעין זה
 שמחות פ"ד הלכה יב לקמן קנה.], ה) רש"ל וכן נראה,

גליון הש"ם

תום' ד"ה ועוד כו' כדאמרינן בגדה גומות אע"פ שאין שערות. נלע"ד לל"ל כדלתרינן בגדה דב' שערות שלמתרו לריכים שיהם להן גומא:

הגהות הב"ח

(**ה**) גמ' ומת ועמדו עליו בני משפחה: (ב) רשב"ם לפי תטפנה). יכם דביון ד"ה אין נאמנין וכו' דכיון שאמר וכו' וכמו שכתב ידן יולא: (ג) תום' ד"ה (בדף הקודם) אמר כו' ונראה לר" לפרש לא שנו דבקעה ביהח"מ רה"ר לטומאה שלא ידע וכו׳ שאם מנח וכרי שדא ידע וכרי שחם בא לשאול לפנינו בימות החמה יש לנו לחושבה כל"ל ונ"ב כלומר לא שנו אלא היכא שהספק הוא אם נכנס ביהח"מ שעומד בו עכשיו כיאורית שעות כו על מפיקו או כשבא לשאול על ספיקו או שמא נכנס ביה"ג שלפניו דהשתא נודע שלא עברו עליה יה"ג משעבר לשם ביהח"מ יק"ג משעבר לשם פיהח"מ ההלכך כיון שבא לפנינו לשאול ההלכך כיון שבא לפנינו לשאול ביהח"מ יש לנו למושבה רה"ר קרוב הוא לינות הממה ובתר השתא אולינן אבל אם כשבא לשאול ביהח"מ הספק אינו פיהח"מ שעומד בו אלא אינו פיהח"מ שעומד בו אלא שנכנס ביהח"מ כבר עברו על שנכנס ביימוית כבו עברו עד הטומאה יה"ג החם אפילו הוא בא לשאול ביהח"מ הוי רה"י לטומאה דכיון דקרוב הוא ליה"ג יותר מליהח"מ תלינן בימות הגשמים שהרי הספק הוא בימות החמה שלפני יה"ג ח"ש ר"י ובלבד מים הסמוכים לגשמים פי ימים הסמוכים נגשמים פיי הא דאמר בא לשאול ביהח״מ נשאלין לו ביהח״מ אינו אלא כשהספק הוא ביהח״מ כשהספק הוא ביהח"מ שעומד בו דהם הימים הסמוכים לגשמים לאפוקי כשהספק הוא ביהח"מ שלפני הגשמים דהתם ודאי כיון שקרוב הוא ליה"ג יותר הוי רה"י למומאה ומהרש"ל רה"י לטומלה ומהכש"ל השאה הירושלמי לדרך אחר ושרי ליה מארי [והשאר מסר]: (ד) בא"ד הכי פירושא לגבי טומאה כל"ל ומיצח שם נמחק: (ד) ד"ה ועוד וכוי דלא אשכתן צשום מקום שום ילות השכתן כחם מתקים שום חילוק בשערות שהם סימן בין לבנות לשחורות. נ"ב ולי נכאה דלמאי שמפורסם שהשערות יאריכו לאחר מיתה

בקבר א"כ יש לומר שמא בשעת מיתה לא היה בהן כדי לכוף ראשן ללד עיקרן ולאחר

מוסף רש"י

מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו. אע"פ שהלוה מודה ליה שכתב שטר זה ולוה לו יה שכתב שער זה והה כו מעוח, לריך המלוה לקיימו בחומתיו, ואפילו השטר בידו נאמן הלוה לומר פרעמיך, דכל זמן שאינו מקוים מאן קמשוי ליה שטרא לוה שמודה לו שמבנו, הא אמר דכריע, לו שמבנו, הא אמר דכריע, אבל משהשטר מוחזק על פי עדיו אין הלוה נאמן לומר פרעתי (ב"מ ז. וכעי"ז שבת עות). דרבון סברי מדרב שטר שבתב אין צריך לקיימו. לוה שהודה בשטר שכתבו ועל פיי נחתמו העדים, אין העלוה לריך לקיימו. לוה שהודה בשטר שהב שטר שבתב אין צריך לקיימו. לוה שהודה בשלי הפה שהמיר, דמכיון שאמר כשר לקיימו בעדים החמומים בו, שאין הלוה שוב נאתן לומר פרעמיו, ולא אמריען בהאי הפה שאכר הוא הפה שבליה מודה ששטר חוב שהוציא עלייו היה הרי יחומן השער, וכי אמר פרעמיו לא מהימן, שהרי ביד המלוה הוא (כתובות יה) מאחר שהלוה מודה ששטר חוב שהוציא עלייו

ראיה במאי. בין לרבנן בין לר"מ קבעי. ומשום דאיכא לפרשה בתרי גווני כדלקמן קבעי הכי: ראיה בעדים. כדמפרש לקמיה: ר"מ כר" נחן ורבנן כר' יעקב. ר"מ אזיל בתר השתא כר' נתן ומתניתין כגון שהוא בריא עכשיו והכי האמר מתני׳ אמר שכ״מ הייתי ועכשיו אני

בריא וחוזרני בי והן אומרים בריא היית עליו להביא ראיה בעדים ששכיב מרע היה וחכ"א הנותן מוחזק הוא בנכסים ועל המקבל מתנה שהוא מוליא מחבירו עליו הראיה בעדים שיביה שבריה היה: רחיה בקיום השער. ראיה שאמרו חכמים המוליא מחבירו עליו הראיה בקיום השטר קאמרי רבנן שלריך לקיים שטרו שלא יוכל נותן לטעון ולומר מזויף הוא וכיון דנתקיים שלא ע"פ הנותן דאין כאן הפה שאסר הוא הפה שהתיר שהרי לא נתקיים ע"פ הנותן דנימא מיגו יבא בעל השטר ויזכה במתנתו דכ"ע אזלינן בתר השתא כרבה ורבי נתן וכיון דבריא הוא עכשיו זכה בעל השטר אך יקיים שטרו שלא יוכל נותו לפסלו אבל ראיה דר"מ ראיה בעדים היא כדמפרש עליו להביא ראיה ששכ"מ היה דברי ר"מ: במודה. לוה בשטר שכתבו ואינו מזויף אלא שטוען פרעתיו או שכ"מ הייתי או שטר אמנה או שטר פסים הוא: לריך המלוה להיימו. ע"פ חחרים שלח יוכל לוה לפסלו במיגו קמיפלגי: ר"מ סבר א"ל להיימו. דסתם שטרות הרי הם כשרים ובשטרות לא נימא הפה שאמר הוא הפה שהתיר לפסלו והכי קאמר מתני׳ לריך להביא ראיה בעדים ששכ"מ היה דברי ר"מ מאחר שמודה הוא בשטר שכתבו ונתקיים השטר בכך דאולינן בתר השתא שהוא בריא כר׳ נתן וחכ״א המוליא מחבירו שהוא בעל השטר לריך להביא ראיה קיום השטר שיתקיים בחותמיו דהודחת נותן שטוען כתבתיו לא מהניא מידי דהא קאמר שכ"מ הייתי והפה שאסר הוא הפה שהמיר והלכך לריך בעל השטר לקיימו ויזכה במתנתו דאולינן בתר השתא שהוא בריא

ור׳ נתן כדפרישית: והא איפליגו בה חדא זימנא. במודה בשטר שכתבו לריך לקיימו: דתניא. בפרק ב' דכתובות: אין נאמנין כו'. דתנן התם וכתובות

ראיה במאי רב הונא אמר ראיה בעדים רב חסדא ורכה בר רב הונא אמרי ראיה בקיום השמר רב הונא אמר ∗ראיה בעדים קא מיפלגי בפלוגתא דר' יעקב ורבי נתן (סימן מניח) רבי מאיר כרבי נתן ורבגן כרבי יעקב רב חסדא ורבה בר רב הוגא אמרי ראיה בקיום השמר קא מיפלגי ישבמודה לקיימו דר"מ סבר מודה בשמר שכתבו אינו צריך לקיימו ורבגן סברי ימודה בשמר שכתבו צריך

אי אזלינן בתר השתא דאיירי בה בהך שמעתה: ראיה במאי כו' רב חסדא ורבה

בר רב הונא אמרי ראיה בקיום השמר. פירש רבינו שמוחל דבין לר"מ ובין לרבנן בעי ראיה במאי ואין נראה דהא פשיטא לר"מ דהוי ראיה בעדים א וכן פירש רבינו שמואל אחר כן דלר"מ הוה ראיה בעדים: ובן אמר רבה ראיה בעדים.

'תימה אמאי מוקי רבה למתני׳ ראיה בעדים דמוקי רבנן כר' יעקב ור"מ כר' נתן והא איהו גופיה ס"ל כר׳ נתן ולוקמא בקיום שטרות וכולהו כרבי נתן מיהו אי אשכחן בשום מקום דאית ליה מודה בשטר שכתבו א"ל לקיימו הוה אתי שפיר דאי הוה מוקי לפלוגתייהו נמי בקיום שטרות הוה להו רבנן דלא כוותיה א"נ יש לומר דמשמע ליה ראיה דרבנן דומיא

דראיה דר"מ דהיינו בעדים: ועוד סימנין עשויין להשתנות לאחר מיתה. וא"ת למאי דק"ד שהלקוחות היו בודקין אותו אם היה גדול אם לאו היאך יכול להיות שאם נראה קטן בחייו שיראה גדול לאחר מיתה ופירש ר"ת שבחייו היו השערות לבנות והוו שומא ועכשיו הושחרו לאחר מיתה ונראות כסימנים בואיז נראה דלא

ואומר ר"י דשמא בחייו לא היו גומות ומחמת מיתה יש שם גומות סימן (דף נב. ושם) ערות בפ' בא סימן (דף נב. ושם) גל כדאמרי׳ בנדה גומות אע"פ שאין שערות בפ' בא סימן

כר' נתן ומתרי לישני ומתרי אמוראי שמעינן דאזלינן בתר השתא כרבה 🏻 אשכחן בשום מקום 🙉 בשערות שהם סימן חילוק בין לבנות לשחורות ואם

בשלמא

יח:] העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה אבל אנוסים היינו קטנים היינו פסולים היינו הרי אלו נאמנין שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ותניא בגמרא [שם] אין נאמנין לפסלו דברי ר"מ ופליג אמתני׳ דלא חייש להפה שאסר גבי שטרות דלא נחשדו ישראל על כך ומפרש התם במסקנא [שם ימ:] טעמא דקסבר ר"מ מודה בשטר שכתבו לוה שא"ל מלוה לקיימו ים וכיון שאמר לוה אני כתבתיו תו לא מהימני עדים למפסליה שהרי אין לך קיום גדול מזה שהלוה מודה שכתבו דמסתמא לא נעשה בפסלות וכמו שכחב ידו יולא ממקום אחר דמי דמנן החם [יח:] אין נאמנין דאין כאן הפה שאסר: **וחכ"א נאמנין.** דאט"ג דמודה לוה שכחבו אריך לקיימו וכיון שאינו מתקיים כי אם ע"פ' עדים הללו שאומרים למב ידינו הוא זה הא קאמרי נמי קטנים היינו ונאמנים דהפה שאסר הוא הפה שהתיר: בההיא האמרי רבנן. דאע"ג שמודה לוה שכתבו לא חשיב כקיום כיון דעדים עלמן פוסלין חתימתן משום דאלימי עדים לאורועי שטרא ולא מהניא הודאת לוה אבל במחני אימא לאו כל כמיניה לאורועי שטרא ולמימר שכ"מ היה כיון דמודה שכתבו ועדים לא קא פסלי חתימתן: אילימא. היינו טעמייהו דרבנן מדכולהו מתנות בריא כתיב בהו כד מהלך על רגלוהי בשוקא והאי לא כתיב ביה ש"מ שכ"מ היה והלכך אמרי רבנן המוציא מחבירו דהיינו מקבל מתנה עליו להביא ראיה שבריא היה דמסתמא י"ל ששכ"מ היה: איכא למימר הכי כו'. רבה הוא דקא משני לאביי הכי היינו טעמייהו דרבנן משום דאיכא למימר הכי ומספקא לן אם מתנת בריא הוא אם מתנת שכ"מ הלכך אוקי ממונא בחוקת מריה בחוקת נותן והלכך המוליא מחבירו דהיינו בעל השטר עליו להביא ראיה בעדים שבריא היה להוליא הממון מחזקת הנותן: ובפלוגמא. דרב הונא ורב חסדא פליגי ר' יוחנן ור"ל: בבני ברק. מקום: ועמדו עליו בני משפחה. וקס"ד השתא נכסי בחזקת יורשין קיימי ולא באו עדיין ליד לקוחות ואתו לקוחות וקא מערערו להוליא מן היורשין לפי שקנאום מן המת והיורשין עוררין ומשיבין דבר ללקוחות ואומרים קטן היה קרובנו בשעת מיתה וקי"ל לקמן (דף קיה.) דאינו יכול למכור בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים ולא נוציא הנכסים מחזקתנו והלקוחות לא מצאו עדים שיאמרו גדול היה ולכך הוצרכו לבודקו וכשלא יוכלו לבודקו וגם העדים לא מצאו הפסידו דר"ע כדרבנן דאמרי המוציא מחבירו עליו הראיה בעדים שבריא היה וה"ג על הלקוחות להביא ראיה שגדול היה: באו. לקוחות ושאלו את ר"ע: עשויין להשתנום. ואפי׳ אם דומין עתה לסימני גדול י"ל אילו היה קיים הוה שומא: בשלמה

במודה בשטר שכתבו צריך לקיימו והכא מאי קאתי לאשמועינן. דתניא עדים החתומין על השטר ורצו לפוסלו ואמרו כשחתמנו עליו קטנים היינו או אנוסים היינו אין נאמנין לפוסלו אותו שטר דודאי איכא למימר דמשחתמו דייקי שפיר דכשרין הוו דלא הוו קטנים ואין נאמנין דהואיל שהן מודים שהן כתבוהו וחתמוהו אין צריכין לקיימו וכשר הוא: וחכ״א נאמנים לפוסלו. לפיכך צריכין שיהיו מקיימין אותו: צריכי. דאי אשמועינן בהך פלוגתא דהא ברייתא לחוד בהא קאמרין רבנן היה הכי החזוק השנת, כי תחל פרעמיו מ תהימן, שהיר כל כל המנה הם (בחובות יש) מתחל שהנה של שהונים שהם בכי בדיק הוא שהמונים בו ולחימות (ב"מ עב") לכין שמולה שכת שהיו משום הכי בדין הוא בדיך לקיימו הוא להיך למול מתר מה וע" השב"ם לקסון קע). אין גאמנין לפוסלו. העדים שלתחו משבת לאידן למקיימו לאידן למקבל: ואי אתמר במעני בההיא קאמר ד" מאיר דמודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו משום דלאו כל בדייתא הואיל כן דקא מהוא להיד שבים השתו מבי להישו משבת האו בעדים היש להיד לתום היש להיד להיד לתום היש להיד לתום היש שכיב מרע כתיב בהו כד הוי קציר ורמי בעדים היא בעדים באי בשים מרע בתיב מרע כתיב בהו כד הוי קציר ורמי בעדים היא בעדים האים בארץ לאיתוי ראיה בעדים דאי בקיום השטר לא דייקא: אדרבה. אימא אפרי היה בעדים הכי ש"מ שכיב מרע היה ומשום הכי איצטריך לאייתי ראיה בעדים דאי בקיום השטר לא דייקא: אדרבה. אימא איפכא כיון דכולהו שטרי שכיב מרע כתיב בהו כד הוי קציר ורמי בעדים היה בעדים בחים בדים בדים היה בעדים בעדים היה בעדים היה בעדים היה בעדים היה בעדים היה בעדים בעדים היה בעדים היה בעדים היה בעדים היה בעדים בדים בעדים בעדים היה בעדים היה בעדים בדים בעדים בעדי

מהקר על הגדוד בשקא יהבה ביותרובה לא טוב הני שים שביב מוע היה השטח היב איצטוק לאחרובה היה אינטוק לאחרובה מישה אינטוק לאחרובה שנה היה באחרובה מישה אינטוק לאחרוב בני מוד אחרובה בלוגה היה בשל שנון לו התחנה בפלוגתה. בשלוגה בלוגה ביה הכי שימ בריא הוה ואמאי אינצטריך מקבל להביא לאורי עדים כלל: אלא אינט למכה הכי וארנא למיכה הכי וארנא למניה הני אוני שנון לו התחנה בפלוגתה. בפלוגתה בלינו ביה הכי שימ בריא הוה ואמאי אינצטריך להקל לאחרוי עדים כלל: אלא אינט למכירתו מכירה דאין מעשה קטן כלום: מהו לבודקו. כשהוא מת אם הביא ב"שערות וגדול הוא אי לא: אמר להם אי אתם רשאים לנוולו. מאחר שמת: ועוד. אפ"ה דאתם רשאים לבודקו אין ראיה לאחר מיתה דסימנין עשוין להשתנות:

א) נראה דל"ל מאחר דמקיימי ליה וכו". ב) ל"ל הואיל ועדים גופייהו קא מרעי וכו"

ים ונראה לר"י לפרש ל"ש דבקעה (ג) רה"ר לטומאה אלא שלא עברו עליה ימות הגשמים פי׳ על הטומאה שנודע שלא עברו עליו ימות הגשמים משעבר שם ולא ידע אם בימות החמה נכנס או בימות הגשמים נכנס שאם בא לשאול לפנינו יש לנו לחושבה רה"ר דבתר השתא

אולינן אבל אם עברו עליה בימות הגשמים פי׳ שלא נודע לו אם בימות החמה או בימות הגשמים נכנס ומשבאה ספיקא עברו עליה ימות הגשמים אפילו הוא בא לשאול בימות החמה הוי רה"י לטומאה דליכא למימר בתר השתא אזלינן כיון שקרוב היה לימות הגשמים יותר ורשות היחיד לכאן ולכאן הכי פירושא לגבי (ד) שם טומאה כמו לגבי שבת והשתא ניחא דמייתי הכא הך מילתא

קנד.

מוסף תוספות

א. [אלא] אדרבנן דמתני׳ קאי דקתני שעל מקבלי מתנה להביא ראיה דהממע״ה ועלה שיילינן ראיה במאי. ריטנ״ח. ב. ומכלל דבריו דשערות ב. ומכלל דבריו דשערות שחורות בעינן הא לאו הכי שומא בעלמא נינהו. לענ"6. ג. [ד]לאחר מיתה העור והבשר מתרוקקין ונעשו בהן גומות. שס,

רבינו גרשום ראיה בעדים. שיעידו שבמתנת בריא היתה: ראיה

שבמתנת בריא היתה: ראיה בקיום השטר. שיביאו עדים שיכירו חתימת עדים הללו החתומים על השטר לפי שוה הנותן מרע ליה לשטרא דקאמר שכיב מרע . הוה ומשוי ליה כחספא בעלמא להכי מייתי הני ראיה דמקיימי לשטרייהו אע"ג דהנהו לא מסהדי אי בריא הוה אי שכיב מרע בריא הוה אי שכים מרע
הוה ל) בדבר דמקיימי ליי
לאו כל כמיניה דנותן דמצי
מרע לשטרא: רב הונא
דאמר ראיה בעדים. קסבר
קמיפלגי ר' מאיר ורבנן
דמתני בפלוגתא דר' יעקב
דמתני בפלוגתא דר' יעקב י ור׳ נתן. ר׳ מאיר דאמר צריך להביא ראיה ששכיב מרע אמרינן ראיה בקיום השטר האי לאו ראיה היא דהנהו עדי דמסהדי על חתימת ידייהו דסהדי לא ידעי אי בריא הוה אי שכיב מרע בריא הוה אי שכיב מרע היה. וחכ"א המוציא עליו הראיה על מקבל מתנה להביא ראיה בעדים שבריא היה קסברי כר' יעקב דאמר . הז איז מוציאיז מידו בלא קמיפלגי במודה בשטר כו׳. ר׳ מאיר דאומר עליו להביא ראיה ששכיב מרע היה ס״ל הואיל דאותו נותן מודה הואיל דאותו נותן מודה באותו שטר מתנה שכתבו אין צריך למקבל מתנה לקיימו עוד לפי שמקויים . ועומד הוא להכי איצטריך . ליה לווחז לאחויי טדית כמו ליה לנותן לאתויי עדים כמו שהוא אומר שיעידו עליו ששכיב מרע היה. ורבנן דאמרי עלייהו להביא ראיה למקבל קא סברי אע"ג דנותן מתנה מודה באותו שטר שכתבו צריך למקבל מתנה לקיימו והואיל דהאי בעי לאורועי דאמר שכיב מרע הוה ובטל הוא להכי צריך למקבל מתנה לקיימו והא איפלגו בה חדא זימנא.